

baarakalan donna sikaso lakòliso dòw la

nyògònye min kèra sikaso lakòlikalan kura lahalaya la, aw ye o kibaruya kalan kibaru-nimòrò ól kòhò, k'a ta gòfèrèrèrè ka kuma la, ka na a bila kalan kura in nafa sègèsègèli la. ko minw ka kan ka kè sa, walasa o kalan kura ka sinsi, olu fana fòra nyògònye in na. o kuma filè nin ye.

ko kètaw

o kuma bée fòlen kò, nyògònye in mògòw bènna a kan k'a fò ko kalan kura in ye fèn nyuman ye, ko dò ka kan ka fara cèsiri kan hali bi. u bènna a kan fana k'a fò ko ko dòw ka kan ka nyènabò, walasa gèlèya fòlenw bè nògòya.

isamèn, n'o ye kiimèli ye, min bè kè lakòlikalan laban tuma na, walasa k'a dòn ni lakòliden ye dònnya sòrò, n'a bèse ka taa nyè lakòlikalan na, wajima n'a ma se ka dònnya sòrò, n'a ka kan ka lakòli bila, o konyèw ka kan ka nyènabò.

kabini mali ma yèrèmandònya ta, fo ka se sisan ma, o kiimèli bè kè tubabukalan de kan. n'an b'a fè k'an sèbè don lakòlikalan kura in na, o kiimèli man kan ka dan tubabukalan kelen ma tugun. o kiimèli ka kanka kè lakòlidenw ka dònnya bée kan, k'a ta cikè cogow la, ka taa a bila bololabaaraw la, minw mana dònnya sòrò o bée lajèlen na, olu de ka kan ka sèbèn sòrò, min b'a jira ko u ka kalan nyèna, ani ko u bè se ka taa nyè.

kuma fòlen ninw ka kan ka diyà malidenw ye. bawo, an bée b'a dòn ko minw ka kalan mana nyè bi, fo ka se lakòlisobaw ka kalan ma, olu de bè kè jamana ko nyènabòbagaw ye sini. o lakòlidenw dun ka kan ka kè mògòw ye, minw bènna se ka nafa don jamana la. o kòsòn, u ka dònnya man kan ka dan tubabu kow dama ma, u ka kan ka dònnya sòrò malidenw ka dinyèlatigè kow bée de kan.

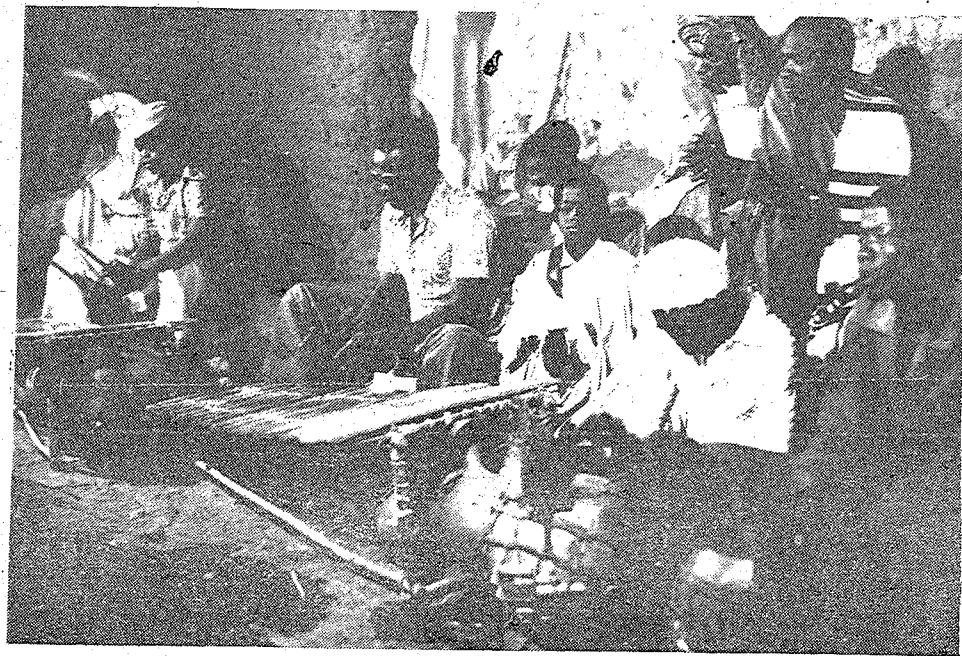
ko dò wèrè fana ka kan ka nyènabò, o ye lakòli don tuma ni a bila tuma ye san o san. n'an b'a fè, lakòlikalan ka kè sènèkè cogo kan, wajibi don, lakòlidenw ka waati dò kè lakòli la samiyè tuma na, ka u ka forow ladon. hali ni bée tè se ka samiyè mumè kè yen, u ka kan ka nyògòn laabi, walasa foro sènènenw kana tinyè.

o kèra sòsòli ye. an bée b'a dòn ko fòlòfòlò, ka lakòlikalan to a cogo kòrò la, lakòlidenw tun bè samiyè kè u faso la, ka sènè kè u faw ye. mògò dòw b'a fò ko hali ni kalan kura in sabatira konyuman, lakòliden somògòw tènna sòn abada, u denw ka dò kè kalan na samiyè tuma. dòw ko lakòliden somògòw bè sòn o ma, k'a d'a kan, u yèrè

n'a dòn ko u denw mana cikè cogo kuraw faamuya konyuman, o bè se ka u balimaw bée nafa. o sòsòli jaabi kòni bè lakòliden somògòw yèrè de bolo.

ko caman dò wèrèw bè yen, n'u bè na ni kalan kura in ye, i n'a fò, lakòlikaramògò yèrè kalan cogo, u sara ko, u ka so ko, ani lakòliden ladumuni ko samiyè tuma. o kuma bée fòra nyògònye in kòhò, ka sira nyini o ko bée la.

kalan siraw minisiri yèrè bòra bamakò ka taa sikaso. ale de ye nyògònye in kuncè kuma kè. a ye foli ni walenyumandòn lase nyògònye jama bée ma, k'a jira ko baaraba kèra, baara min bè se ka mali jama-na nafa kosèbè...

lakòlidenw ka dònnya man kan ka dan tubabu kow dama ma. u ka kan ka dònnya sòrò malidenw ka dinyèlatigè kow bée de kan.

kènèya timè siraw

boloci kòrò

boloci bè farikolo labèn bana kèlèli ma. nin misali dama dów de wolola boloci la : kabini lawale la, a kòlòsila ko mógò minw, ni sa y'u cin, ni a ma fèn tinyè u ye, o mógò kelenw bè se ka sacinda wèrè kun ka tèmèn mógòw kan, ni sa ma deli ka minw cin fòlò.

o misali b'an dèmè ka boloci nyè-fò. banakisè fanga dógòyalen de bè kè boloci ji la, k'o kè mógò kènèman farikolo la. ni o kèra, bana bè mógò minè, nka o bana tè juguya, k'a da banakisè fanga dógòyali kan. farikolo yèrè b'i sigi ni o bana kèlèli ye, ka o bana kèlèfèn caman dila, minw bè kè, i n'a fò, kèlèminènw ye bana kama. ni bana in kèra bòfèn ye, a ka c'a la, a tènà mógò bolocilenw minè, awa, hali n'a ye u minè, bana in tè taa nyè.

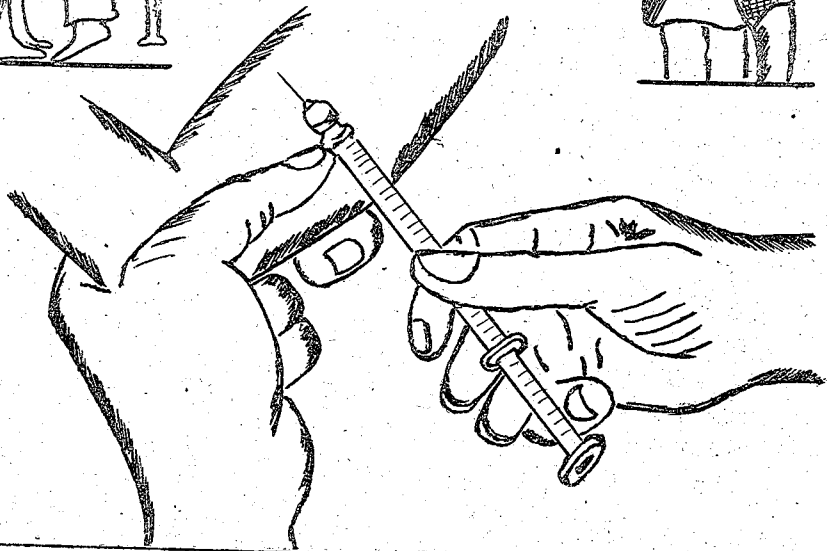
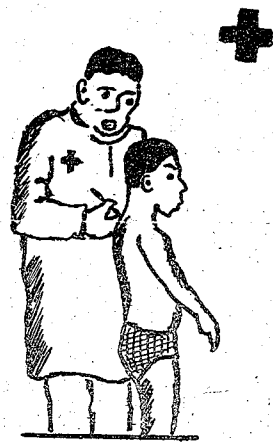
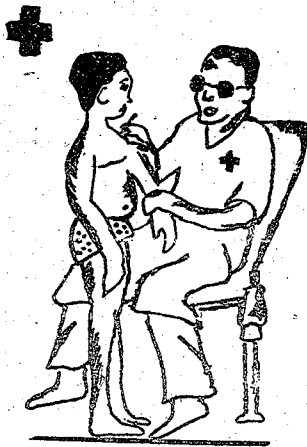
boloci dama dów

nin ye bana dama dów ye, minw boloci ka kan ka kè anw fè yan.
- nyòninisan : anw fè yan, nyòninisan bè juguya, k'a da dumuni nafantan dunnì kan. ni a ye denmisèntan minè nyògòn fè, kelen bè faatu olu la. denmisèn 500 000 nyogònna de bè faatu nyòninisan bolo san o san mali ni a lamini jamanaw la. nyòninisan dun kèlèli ka nògòn. ni den y'a boloci ko kelen kè, den ba hakili sigira fo san 15 nyògòn na.
- fasaja bana : o ye bana ye, min n'a ye mógò naani minè, mógò saba nyògòn bè to a la. a bè mógòw minè ni fèn nògòlen ye minw jogin, ka banakisè lase u farikolo la. a bè denmisènw minè, a bè mógòkòròbaw fana minè. ni ale fana boloci kèra, a ka ca a la, o ye a si latununnen ye. fasaja bana boloci ji, ani kulekulenin ta, ani sensa bana ta, ani kannòrò ta, o bèe bè kè nyògòn fè, ka denmisèn kisi o bana bèe lajèlèma.

- sògòsògòninjè : o ye bana ye, min ka jugu an fè kosèbè. o fana boloci bè o bana nògòya.
- boloci bè kè ka bana dò wèrèw fana kumbèn, i n'a fò, kanja bana,

kunfilatu, ani nson.
o ka fisa, mógò bèe ka boloci. o wajibiyalen don mógòw kan, minw b'an ka jamana ni jamana wèrèw cè taama. mamadu yusufu sise

bolociw

an b'aw ladònnya, k'a fò ko liburu dò sèbènnen bè bamanankan na, min bè boloci ko nyèfò, ka a bèe pereperelatigè. o liburu bè sòrò ènpirimeri kase keyita la, b.p. 21, bamakò, mali.

Baba Sissoko (Bua karéjan)

jeli baba ka maana:

daa ka kòrè kèlè

mògò se b'i dabara la,
mògò min ko ka di i ye, i bè kuma o fè,
mògò min ko man di i ye, i tè kuma o fè.
mògò se b'i tègè fila la,
i bè mògò min fè, i b'i tègè di o ma,
i tè mògò min fè, i t'i tègè di o ma.
mògò se b'i sen fila la,
i ni mògò min ka di, i na taa o ka so,
i ni mògò min man di, i t'ena taa o ka so.
mògò se b'i da, n'i bolo, ani i sen na,
nka i se t'i tulow, i nyèw, an'i nun na.

ko-tèna-nyè-min-kò nana kòlòn-jugu-jiri minè a bolo ma,
u ye nyògòn sòrò dólò soba kòndò.

u nana finyèn kelen dabò, a kanga wulilen bè ka jò.

u ye filennin jè di kòlòn-jugu-jiri ma,
fo a jòlen bè nunkòròyèlè kè dólò fè.

a ye filennin kò kè ka dólò kanga terun ka bò yen.
a ye filen fa, ka a tugu a da la.

a y'a nyè datugu, ka a sama, tanaki tanaki,
a ma a'nyè yèlè, fo ka taa filen fa dólò ban.

a y'a fa o kò fè, ka a sigi a da, tagasi tagasi,
a ma a nyè yèlè, fo ka taa filennin fa dólò ja.
a seginna ka a fa o kò fè, ka a sigi a da la.

a y'a sama, dólò filen sera a tilancè la,
a y'i kun tufa ka bò a la, ka dólò tò sigi a nyè na,
k'i sòsoro a tò kun na.

a y'i kunkolo minè, k'i duguma da wolo bila a da,
k'a cin, k'i kunkolo piripiri.

a sòsòrolen nyèji sira fila jiginna.

a sinna k'i senw kolonso, k'i kan kòròta,
ka fyè : hi .. n'balimakè, dólò in ka di sa.

a binná kelen na dònkilida la, ka nyinè a na kun kò,
a b'i keleku, a bè nin yòrò in fò :

segu sigi san, bamanankè y'an wele.
so tè maa min fè, sotigi ka jòn y'i ye.
nyè tè maa min fè, nyòtigi ka jòn y'i ye.
muso tè maa min fè, musotigi ka jòn y'i ye.
kolon tè maa min fè, kolontigi ka jòn y'i ye.

a tora kelen na dònkilida la, ko-tèna-nyè-min-kò ko a ma
cènin o, kòmi i minna, i tè wuli, an ka taa sa wa ?

a ko : n'tè. n'to yen, i nana ni n'ye wa ?

n'i m'i ka nyèdonya ta ka bò n'kan,
n'na n'bolo su i nyè na.

a falenba ye dólò tònin tugu a da la,

a y'a tò ja, ka filen fili duguma,
a tingitangana ka taa i sèmè.

ko-tèna-nyè-min-kò ko a ma :- cènin e, i minna sa wa ?

- a, hali ni n'ma min, n'selen bè sa dè.

- wa, bila n'nyè, an ka taa bulon kòndò faama fè.

a bilala o nyè,

a bè to ka a sen ta yòrò jan, ka a bila yòrò surun.

fèn wòorò bè mògò fari sogo la, u bè balo,
u tè nyò dun, u tè ji min.

tulo fila bè balo kuma duman na,
nyèkisè fila bè balo fèn cènyininw na,
nundingè fila bè balo fèn kasa duman na.

da fana bè balo kuma duman na,
i n'a fò, ni bè balo a dungò la cogo min.

mògò jugu t'i ba sinamuso ye,
nka, n'a ni i ba ye siyèn ta,
i sago don, i ba ka a bin.

kòlòn-jugu-jiri tingitangato nan'i sèmè bulon, cèmancè
jiri la.

daa ko a ma : - cènin o, i y'a dòn, i minnen bè sa o.

- a faama, hii .. hali ni n'ma min, n'nyèmajòlen bè sa o.

- n'i nyèmajòlen bè, i nana cikan min fò ne ye,
kuru o kan, n'k'a mèn.

kòlòn-jugu-jiri falen dólò la, a ma se ka kuma jòlen fò
- è faama, faama dè, i m'a ye dè, faama, hii .. i m'a ..

hèn, n'ko hii .. a kana k'i nyè na, n'ja wulilen don.
n'ja wulilen tè dè, n'ko, n'ko n'ye dólò de min.

- ne m'i nyininka i ja wuli ko la o,
n'y'a dòn, i ye dólò min fana.

n'ko : i nana ci min na, i ka kuru o de kan, n'k'a mèn.

- òhòn, faama, n'ma nyinè, hii .. i m'a ye, han,
n'ko, hii .. n'ma n'koliji min dè, n'ye dólò de min.

- n'y'a dòn o. ne ko : i cira ni kan min ye,
i ka segin o de kan.

- faama, nkalon kuma tè .. bamanandanya ra,
n'tè nkalon tigè yan ni kòrè cè koyi.

faama, a bè n'ni kòmò cè, hii .. i m'a ye dè ..
kabako, hii .. korokoro kunba in hèn .. hii ..

daa dimina. a ko : ni e tèna se ka kuma jòlen fò sa,
i mana taa, i k'a fò i cibaga ye,

ko ne daa ko ka n'nyèsigi. kalo saba nin kò,
kònyòmuso bè taa a nyè da a cèsò kan.

o kuma ma tèmèn a tulo kan. a tèmènna ka kòrè sègèrè

n'balimaw, jeli baba ka kuma minw bòra kibaru ni-
mòrò kosaw la, o ye 'daa ka kòrè kèlè' daminè yòrò
dama de ye : daa wulila ka kòrè lamini cogo min, ko
minw kèra yen, fo ka se kèlè kuncè cogo ma, jeli baba
bè o bée pèrèpèrèlatigè maana in kòndò.

o kuma janya kòsòn, an tèna se k'o bò kibaru kòndò.
nka, sèbèndilala dów bè bamakò, u bè k'o bée lajèlen
sèbèn, k'o kè liburu ye. n'o liburu bòra tuma min, an
b'aw ladònniya a la, walasa, minw b'a fè ka jeli baba
ka maana in tò kalan, olu ka se k'o liburu in sòrò.